

MÄNTYHARJU.

Kansalaisopisto

Toimintasuunnitelma 2026

Tarkoitus

Toimintasuunnitelma kokoaa Mäntyharjun kansalaisopistoa koskevat strategiset linjaukset ja keskeiset vuosittaiset päätökset yhteen. Toimintasuunnitelma tukee kansalaisopiston suunnitelmien kuten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman, taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman ja kansalaisopiston opetusohjelman toteuttamista.

Sivistyslautakunta päättää toimintasuunnitelman hyväksyessään:

- Lukuvuoden 2026–2027 rakenteen, loma-ajat ja aikataulut
- Lukuvuoden 2026–2027 opiskelijamaksujen periaatteet
- Toimintavuoden 2026 tuntikehyksen

Tausta

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain (1998/632) mukaan kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Vapaan sivistystyön oppilaitokset voivat myös järjestää koulutusta tukevaa tai siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

Lain mukaan kansalaisopiston tulee laatia vuosittain koulutuksen järjestämistä koskeva toimintasuunnitelma, josta käy ilmi koulutustoiminnan kokonaisuus. Lisäksi vapaan sivistystyön oppilaitosten tulee olla yhteistyössä muiden alueella toimivien tai valtakunnallisten vapaan sivistystyön oppilaitosten, koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen kanssa.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja kulttuurista hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen ja harrastuspohjainen oppiminen, kulttuurinen kohtaaminen, osaamisen täydentäminen sekä yhteisöllisyys ja osallisuus. Kansalaisopisto korostaa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Päätöksenteko

Mäntyharjun kunnan hallintosäännön mukaisesti sivistyslautakunta käyttää koulutuksen järjestäjän ratkaisuvaltaa. Se päättää vuosittaisesta kokonaisopetustuntimäärästä (tuntikehys), lukuvuoden ajallisesta rakenteesta sekä kansalaisopiston asiakasmaksujen suuruudesta. Kansalaisopiston henkilöstösuunnitelma hyväksytään talousarvion käsittelyprosesseissa.

Sivistysjohtaja ja rehtori johtavat kansalaisopiston toiminnan suunnittelua ja taloutta osana sivistystoimen kokonaisuutta hallintosäännön mukaisesti.

Lukuvuosi

Lukuvuoden 2026–2027 rakenne ja aikataulu hyväksytään toimintasuunnitelman yhteydessä (liite 1). Kansalaisopisto antaa lukuvuoden 2026–2027 aikana opetusta syyslukukaudella 10 viikkoa ja kevätlukukaudella 12 viikkoa. Lisäksi opisto toteuttaa kesälukukautta sekä lyhytkurssitoimintaa läpi vuoden.

Koulutuksen laajuus

Opisto on tiivistänyt toimintaansa (opetustunnit) vuodesta 2022 lukien noin 30 %. Lukuvuonna 2026–2027 opiskellaan seuraavissa pääluokissa:

- mediat ja viestintä
- kuvataiteet
- näyttämötaiteet
- musiikki
- muotoilu ja kädentaidot
- sanataide ja kirjallisuus
- kielet
- tanssi
- liikunta
- luonto ja retkeily
- ensiapu
- turvallisuus ja pelastusala
- johtaminen ja kehittäminen ja
- taiteen perusopinnot.

Mäntyharjun kansalaisopiston koulutuskokonaisuuteen 2025–2026 pääsee tutustumaan osoitteessa: <https://uusi.opistopalvelut.fi/mantynharju/fi/>.

Olennaisin viimeaikainen muutos on se, että kuntaliitoksen yhteydessä vuoden 2025 aikana Pertunmaan alueen kansalaisopistotoiminta on siirtynyt Itä-Hämeen opistolta Mäntyharjun kansalaisopistolle.

OKM on vahvistanut kuntaliitoksen myötä vuosittaisten valtionosuustuntien määräksi 4127 tuntia sekä myöntänyt 14 tuntia kotoutumissuunnitelman mukaiseen maahanmuuttajien koulutukseen. Tätä on pidettävä kansalaisopiston toteuttamien valtionosuustuntien minimimääränä. Koska tuntien määrä on valtionosuuslaskennassa käytännössä ylitettävä joka vuosi, niin kokonaistuntikehyksen määräksi esitetään 4200 tuntia vuodeksi 2026.

Heikkenevässä taloudessa kansalaisopistolla ei ole enää taloudellisia resursseja kunnan 100 % rahoittamien lisätuntien toteuttamiseen. Kansalaisopisto esittää, että kurssimaksuihin ei tehtäisi korotuksia lukukaudelle 2026–2027 (lukuvuonna 2025–2026 kurssimaksuja korotettiin 10 %).

Pitkien harrastuspohjaisten kurssien rinnalle on kehitetty vuosien 2020–2025 aikana lyhytkurssitoimintaa ja yksilöopetusta, jotka ovat lisänneet koulutuksen vetovoimaa, tuloja, tehokkuutta, ketteryyttä ja asiakaslähtöisyyttä. Yksilöopetusta toteutetaan nykyään musiikin lisäksi myös tietotekniikassa, mediatekniikassa, kielissä (englanti ja espanja) ja kädentaidoissa.

Mäntyharjun kansalaisopistossa opiskelee ja harrastaa keskimäärin 1000–1200 henkilöä vuodessa. Opiskelijamäärät ovat vaihdelleet vuosittain mm. valtionosuustuntien ulkopuolella toteutettujen hankerahoitteisten oppituntien määrän mukaisesti.

Vuosi	Netto-opiskelijat
2020	931
2021	1230
2022	1371
2023	1110
2024	1074
2025*	1050

* tilanne 1.10.2025

Toiminnan sopeuttaminen ja laajentuminen

Mäntyharjun kansalaisopiston suunnitellut ja toteutuneet opetustunnit ovat olleet vuosien 2017–2023 aikana 5000–5600 tuntia vuodessa. Sivistyslautakunnan myöntämä tuntikehys on pitkään ollut 5300 tuntia vuodessa. Heikkenevässä taloudessa tuntimäärää on laskettu 4200:aan. Talouden realiteettien vuoksi tuntikehystä ei ole voitu vuoden 2023 jälkeen käyttää kuin noin 4000 tuntia vuodessa.

Vaikka Pertunmaan alueen vapaan sivistystyön kurssit siirtyivät Mäntyharjun kansalaisopistoon, niin kokonaistuntikehystä ei ole nostettu. Käytännössä Pertunmaan kansalaisopistotoiminta on upotettu Mäntyharjun nykytoiminnan volyymiin siten, että Pertunmaalla toteutetaan vuosittain noin 600–700 tuntia ja 15–20 kurssia. Samaan aikaan Mäntyharju on tiivistänyt omaa toimintaansa ja tehnyt tilaa Pertunmaan kursseille. Ratkaisu on toteutunut sopuisasti vapaan sivistystyön yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kunnioittaen.

Asiakaspalaute

Kansalaisopisto on kehittänyt vuoden 2021 aikana opiskelijoiden asiakaspalautejärjestelmän. Tarkoituksena on toiminnallisten muutosten vaikutuksien seuraaminen asiakkaiden näkökulmasta. Lukuvuosien 2021–2025 aikana kurssien kokonaispalautteeksi on muodostunut seuraava seurantataulukko:

Mittari (arvosana 1–5)	Palaute 2021–22	Palaute 2022–23	Palaute 2023–24	Palaute 2024–25
Opettaja oli osaava	4,69	4,88	4,75	4,72
Kurssin sisältö oli osuva	4,53	4,65	4,50	4,58
Opiskeluilmapiiri oli hyvä	4,76	4,81	4,75	4,74
Kurssin hinta/laatusuhde oli hyvä	4,52	4,93	4,52	4,53
Kurssista oli minulle hyötyä	4,41	4,67	4,51	4,53
Kurssi edisti hyvinvointiani	4,40	4,72	4,49	4,60
Koulutustarjonta on kiinnostava	4,28	4,47	4,27	4,18
Voin suositella kurssia muille	4,62	4,72	4,68	4,72

Lukuvuoden 2023–2025 aikana tehdyt leikkaukset koulutukseen eivät ole dramaattisesti vaikuttaneet asiakaspalautteeseen. Koulutustarjonnan kaventaminen näyttäytyy palautteessa jonkin verran kohdassa ”Koulutustarjonta on kiinnostava”-mittarissa. Kautta linjan palaute on pysynyt kiitettävällä tasolla. Palautetta seurataan säännöllisesti koulutuksen laadun ylläpitämiseksi.

Henkilöstö

Kansalaisopistolla on 2021 lukien ollut viisi työntekijää: rehtori (80 %), kaksi päätoimista musiikin opettajaa (200 %), päätoiminen käden taitojen opettaja (80 %), koulusihteeri (50 %) sekä koulutussuunnittelija (100 %). Kesästä 2024 lukien tiimissä on toiminut määräaikainen hankekoordinaattori.

1.8.2025 alkaen rehtorin tehtäviä on hoitanut kunnan vs. sivistysjohtaja ja 1.10.2025 alkaen koulutussuunnittelijan tehtäviä on hoitanut kunnan viestintä- ja markkinointikoordinaattori.

Sivutoimisia tuntiopettajia on lukuvuoden sisällöllisen tarpeen mukaisesti noin 40–60. Opiston opettajuus perustuu vahvaan työelämä- ja harrastusosaamiseen. Kansalaisopiston vakinainen

henkilöstö toimii asiantuntijana mm. kansalaisopiston ja kirjaston kehittämishankkeissa sekä kulttuurikasvatuksessa, museotoiminnassa ja tapahtumatuotannossa. Monitaitoisuus on kansalaisopiston henkilöstön suurin voimavara.

Kansalaisopiston rehtorin tehtäviin ja 1.8.2025 lukien vs. sivistysjohtajan tehtäviin on kuulunut kirjastotoimenjohtajan tehtävät, kulttuuritoiminnan johtaminen sekä opetushallituksen rahoittamien hankkeiden hankepäällikön tehtävät. Koulusihteeri on toiminut kansalaisopiston ja lukion yhteisenä (45/45%) sekä toisena koulukuljetuskoordinaattorina (10 %). Koulutussuunnittelija on toiminut Vauhdittamo-hankkeen 50 % projektipäällikkönä sekä asiantuntijana OPH kehittämishankkeissa. Päätoimiset vastuupettajat, koulutussuunnittelija ja rehtori ovat toimineet koulutustarjonnan pääluokkien vastuuhenkilöinä. Musiikin opettajat ovat toimineet lisäksi kulttuurikasvatuksen ja kulttuurin tapahtumatuotannon tehtävissä. Kädentaitojen opettaja kehittää oman työnsä ohella (20 %) museotoimintaa ja vastaa taidekokoelmaan liittyvistä näyttelyistä ja toiminnoista.

Tilat

Kansalaisopisto toimii useassa eri kiinteistössä. Pääosa opetuksesta Mäntyharjulla toteutuu lukion ja kansalaisopiston yhteisessä kiinteistössä Kompantie 22:ssa. Lisäksi musiikin ja kädentaitojen opetusta pidetään Iso-Pappilassa. Musiikin opetusta annetaan myös Yhtenäiskoululla, jossa käytetään tarvittaessa myös liikunnan, tietotekniikan ja kotitalouden tiloja. Kisalassa järjestetään osa liikunnan kursseista. Askeleen teollisuuskiinteistössä opisto antaa käden taitojen opetusta kudonnassa ja huonekalujen entisöinnissä. Opisto antaa opetusta myös Mäntyharjun monilla kylillä, joissa opetus tapahtuu usein nuorisoseuran tai muun kyläyhteisön kokoontumispaikassa. Pertunmaalla annetaan opetusta paikallisesti useissa eri toimipisteissä.

Tilat Mäntyharjulla ovat pääsääntöisesti toimivia. Ongelmana on lähinnä joidenkin kylien opetustilojen taso. Lisäksi kansalaisopisto tulee myös turhan usein syrjäytetyksi ”tilojen omistajan” muun ennakoimattoman toiminnan vuoksi. Tämän vuoksi opisto joutuu säännöllisesti vuokraamaan kunnan ulkopuolelta väliaikaistiloja (esim. nuorisoseura).

Opiskelijamaksut

Opiskelijamaksuja on korotettu viidellä prosentilla (5 %) 1.8.2020, 1.8.2021 ja 1.8.2024 sekä kymmenellä prosentilla (10 %) 1.8.2025 lukien. Lukuvuodelle 2026–2027 ei esitetä opiskelijamaksujen korottamista. Tarkempi yhteenveto maksuista 1.8.2025 lukien löytyy liitteessä 2.

Maksujen perusteet löytyvät opiston sähköisestä opinto-oppaasta. Kurssi voi olla opiskelijalle maksuton erityistapauksissa kuten taiteen perusopetuksen verkkokurssit, TE-rahoittamat työllisyyskurssit, maksuttomuus työllistymisen edistämiseksi työllisyyskoordinaattorin lähettämänä sekä kehittämishankkeiden järjestämät kurssit. Alennus voidaan myöntää saman perheen alle 16-vuotiaille opiskelijoille toisesta lapsesta alkaen. Sisarusalennus on 40 % kurssimaksusta. Täysi maksu otetaan yhdeltä lapselta kaikista kursseista (maksutaulukko liitteessä 2).

Hankkeet 2026

Mäntyharjun kansalaisopisto hallinnoi ja koordinoi 1.6.2025–31.6.2027 Opetushallituksen rahoittamaa laatu- ja kehittämishanketta ”eOpisto.fi – kansalaisopistoista buustia eOppimiseen”. Hankkeessa Etelä-Savon alueella toimivat kansalaisopistot, Mäntyharjun kansalaisopisto, Mikkelin kansalaisopisto, Pieksämäen seutuopisto, Järvi-Saimaan kansalaisopisto, Puulan seutuopisto, Puumalan kansalaisopisto sekä Linnalan settlementti ja opisto rakentavat kansalaisopistokenttään uutta digitaalista koulutusportaalia eopisto.fi.

Kansalaisopistossa on ollut käynnissä 1.8.2023-31.1.2026 Etelä-Savon ELY-keskuksen rahoittama ”Yritysvauhdittamo – nuorten yrittäjyydestä elinvoimaa ja osallisuutta” -ESR+ hanke. Hankkeessa on kehitetty nuorten yrittäjyyttä tukevia ohjauspalveluita ja toimintaa. Tavoitteena on ollut upottaa yrittäjyyttä perusopetuksen ja lukion toimintaan sekä ohjata nuoria yrittäjiä yrittäjyyskokeiluihin.

- Kansalaisopisto on lähettänyt rahoittajalle Dyyni-jatkohankkeen rahoitushakemuksen. Hankkeessa nuorten yrittäjyyttä ja oppimista kehitetään 1.2.2026-31.6.2028 yhdessä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (XAMK), Rantasalmen 4H-yhdistyksen ja Suomen nuorisoseurojen liiton kanssa.

Valtionosuuden kehitys 2020–2025

Valtionosuuden peruslaskenta tapahtuu Opetushallituksessa muutaman vuoden välein. Laskennan tulosten mukaisesti muutamaksi seuraavaksi vuodeksi päätetään valtionosuuden perustan pysyvä osa (90 %) (edellinen laskenta vuonna 2014). Vaihtelut oppilaitoskohtaisessa valtionosuuden perustassa vuosittain johtuvat valtionosuuden liikkuvan osan (10 %) laskentakaavassa olevien tunnuslukujen vuosittaisesta yhteisvaikutuksesta (mm. kunnan väkiluku, väestörakenne, kunnan työttömyys, huoltosuhde, ikääntyneiden määrä ...).

Vuosi	Valtionosuuden perusta /€	VOS perusta Opetustunnit	VOS perusta €/opetustunti	Valtionosuutta kunnalle/€
2026 *	448 800**	4000**	102,00**	255 816 **
2025*	442 112*	4400*	100,48	252 004 *
2024	302 958	3183	95,18	166 627
2023	340 340	3658	93,04	193 994
2022	330 092	3689	89,48	188 152
2021	314 666	3712	84,77	179 360
2020	318 075	3770	84,37	181 303

* OPH:n valtionosuuspäätös vuodelle 2025, arviot vaikutuksista

** arvio valtionosuudesta

Varsinainen kunnalle maksettava valtionosuus on 57 % valtionosuuden perustasta. Vuonna 2025 kunnalle maksettava valtionosuus on ennakkotietojen perusteella noin 252 000 €. Vuoden 2026 arvio on epävarma ja perustuu siihen olettamukseen, että opetus- ja kulttuuriministeriö ei leikkaa vapaan sivistystyön valtionosuuksia. Pertunmaan liittymisen vuoksi valtionosuustuntien korotusta 955 opetustuntia, jonka tuloksena valtionosuustuntien määrä 2025 kasvoi 4127:ään. Samalla maksettava valtionosuudeksi vuodelle 2025 on muodostunut 236 368 €.

Taloudelliset tavoitteet

Toimintatuottoja syntyy opiskelijamaksuista ja projektirahoituksesta. Toimintatuottojen kehitys on ollut positiivinen 2020–2024, mutta toiminnan supistaminen 2025 lukien tulee vähentämään opiskelijamaksujen sekä hanketuottojen kertymää. Kansalaisopisto on panostanut hankerahoituksen hakemiseen ja saanut aikaisemmin niiden avulla merkittävän kehityspanostuksen toimintaansa.

Vuosi	Toimintatuotot
2026*	70 000*
2025*	150 000*
2024	192 731
2023	155 647
2022	170 365
2021	178 683
2020	119 000

* arvio 1.10.2025

Mäntyharjun kansalaisopisto on nettobudjetoitu yksikkö, jonka sitovuustaso on toimintakate. Toimintakatteen kehitys kuvaa organisaation toiminnallista ja taloudellista tehokkuutta, jota on tietoisesti kasvatettu vuodesta 2022 lukien.

Vuosi	Toimintakate
2026*	-257 000*
2025*	-285 000*
2024	-342 850
2023	-377 502
2022	-425 315
2021	-431 800
2020	-359 348

* arvio 1.10.2025

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet

Mäntyharjun kansalaisopiston toiminta perustuu kuntastrategiaan. Opiston strategiaa ohjaavat kolme arvoa: yhdessä, positiivisesti, uudistuen. Kansalaisopiston strategiassa kunnan strategian ydin on sanoitettu vapaan sivistystyön henkilöstön ymmärtämällä kielellä.

ARVOT	VISION ELEMENTIT	STRATEGIAN PAINOPISTEET
Uusiutuen yhdessä positiivisesti #yhteisöllisesti #yhdenvertaisesti #kestävästi #hyvälläfiiliksellä	Mahdollisuuksien Mäntyharju #ketterästi #verkostoissa #uuttakohti #aktiivisesti	Panostus hyvinvointiin ja elinvoimaan #talouskunnossa #elinvoimaaoppimisesta #kuntaimagoedistämässä #luontoajaaktiviteetteja

KESKEISET DRIVERIT (TOIMINTAA OHJAAVAT TEKIJÄT)

- Teknologian uusiutuminen - *digitalisoituminen*
- Liiketoiminnan kehittäminen - *digitaalinen markkinointi ja myynti*
- Työn tekemisen muutos - *yrittäjyys ja etätyö*
- Terveys ja hyvinvointi - *liikunta ja luonto*
- Osaaminen ja oppiminen - *jatkuva oppiminen, etäoppiminen*
- Kestävä kehitys - *ilmastonmuutos, kiertotalous, vihreä siirtymä*
- Kaupungistuminen - *monipaikkaisuus*
- Väestön ikääntyminen - *osallisuus, hyvinvointi, aktiivisuus*

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Näkökulma 1: Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen

- Hyödynnetään opiskelijahallintojärjestelmän tilastotoimintoja monipuolisesti
- Kehitetään henkilöstön osaamista pitkäjänteisesti työssäoppimista korostaen
- Kehitetään seitsemän eteläsavolaisen kansalaisopiston yhteistä e-opisto.fi -portaalia
- Sopeutetaan opiston toimintaa heikkenevään taloustilanteeseen
- Rakennetaan kestäviä ja vastuullisia koulutuspalveluja

Näkökulma 2: Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja luontoaktiviteetit

- Kehitetään matkailua ja yrittäjyyttä edistävää digitaalista koulutusta
- Otetaan vastuuta kulttuuripalvelujen tuottamisesta
- Tuotetaan toimintaa Harrastamisen Suomen mallin tueksi
- Uudistetaan hyvinvointiajattelua ja hyödynnetään sitä kurssien uudistamisessa
- Upotetaan opiston toimintaan Pertunmaan alueen vapaan sivistystyön opetus

Näkökulma 3: Kuntalaisten hyvinvointi ja liikunta-aktiivisuus lisääntyy

- Kehitetään ja jalkautetaan liikuntaneuvontaa kurssitoimintana
- Uudistetaan ja tiivistetään liikunnan ja tanssin koulutusta
- Lisätään musiikin, teatterin, liikunnan ja tanssin koulutuksen keskinäistä synergiaa
- Tehdään näkyväksi positiivista ja moniarvoista toimintaa

Näkökulma 4: Kuntalaisten kokemus osallisuudesta vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa

- Lisätään asiakkaiden osallisuutta kurssien suunnittelussa ja arvioinnissa
- Kehitetään kursseja asiakastarpeita tunnistaen, huomioidaan aliedustetut asiakasryhmät
- Vahvistetaan koulutuksen digitaalista markkinointia ja myyntiä
- Tuetaan kestäviä toimintatapoja sekä oppimisen ja opetuksen yhdenvertaisuutta

Näkökulma 5: Tasapainoinen talous

- Ylläpidetään tasapainoista taloutta ja pysytään asetetussa toimintakatteessa
- Toteutetaan aktiivista hanketoimintaa ja kasvatetaan sen vaikuttavuutta
- Luodaan resurssitehokkaita ja tuloksellisia koulutuskäytäntöjä
- Seurataan tiiviisti talouden kehittymistä (mm. Kuntamaisema)

Yhteystiedot

Toimisto ja hallinto	Kompantie 22, 52700 Mäntyharju
Kotisivut	https://mantyharju.fi/kansalaisopisto
Facebook	https://www.facebook.com/mantyharjunkansalaisopisto/
Instagram	https://www.instagram.com/explore/tags/mantyharjunkansalaisopisto/
Ilmoittautuminen	https://uusi.opistopalvelut.fi/mantyharju/fi/

Vakinainen henkilökunta

Jari Hautamäki, rehtori
sivistyspalvelujen johtaja
040 5893164
[jari.hautamaki\(@\)mantyharju.fi](mailto:jari.hautamaki(@)mantyharju.fi)

Mira Konga, koulutussuunnittelija
viestintä- ja markkinointikoordinaattori
040 5061176
[mira.konga\(@\)mantyharju.fi](mailto:mira.konga(@)mantyharju.fi)

Mervi Multamäki
musiikin opettaja
044 7707251
[mervi.multamaki\(@\)edu.mantyharju.fi](mailto:mervi.multamaki(@)edu.mantyharju.fi)

Sanna Paasonen
koulusihteeri
0440 163653
[sanna.paasonen\(@\)edu.mantyharju.fi](mailto:sanna.paasonen(@)edu.mantyharju.fi)

Emmi Virtanen
musiikin opettaja
045 235 6587
[emmi.virtanen\(@\)edu.mantyharju.fi](mailto:emmi.virtanen(@)edu.mantyharju.fi)

Salla Wahlman
kädentaitojen opettaja
044 7707252
[salla.wahlman\(@\)edu.mantyharju.fi](mailto:salla.wahlman(@)edu.mantyharju.fi)

Liite 1.

Mäntyharjun kansalaisopisto								
Työvuosi 2026-2027								
Syksy 2026								
Lukukauden viikko	Kalenteriviikko	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
1	37	7.9.	8.9.	9.9.	10.9.	11.9.	12.9.	13.9.
2	38	14.9.	15.9.	16.9.	17.9.	18.9.	20.9.	21.9.
3	39	21.9.	22.9.	23.9.	24.9.	25.9.	26.9.	27.9.
4	40	28.9.	29.9.	30.9.	1.10.	2.10.	3.10.	4.10.
5	41	5.10.	6.10.	7.10.	8.10.	9.10.	10.10.	11.10.
6	42	12.10.	13.10.	14.10.	15.10.	16.10.	17.10.	18.10.
	43	Syysloma 19.-25.10.2026						
7	44	26.10.	27.10.	28.10.	29.10.	30.10.	pyhäinpäivä	1.11.
8	45	2.11.	3.10.	4.11.	5.11.	6.11.	7.11.	8.11.
9	46	9.11.	10.11.	11.11.	12.11.	13.11.	14.11.	15.11.
10	47	16.11.	17.11.	18.11.	19.11.	20.11.	21.11.	22.11.
Kevät 2027								
Lukukauden viikko	Kalenteriviikko	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
1	2	11.1.	12.1.	13.1.	14.1.	15.1.	16.1.	17.1.
2	3	18.1.	19.1.	20.1.	21.1.	22.1.	23.1.	24.1.
3	4	25.1.	26.1.	27.1.	28.1.	29.1.	30.1.	31.1.
4	5	1.2.	2.2.	3.2.	4.2.	5.2.	6.2.	7.2.
5	6	8.2.	9.2.	10.2.	11.2.	12.2.	13.2.	14.2.
6	7	15.2.	16.2.	17.2.	18.2.	19.2.	20.2.	21.2.
7	8	22.helmi	23.2.	24.2.	25.2.	26.2.	27.2.	28.2.
	9	Talviloma 1.3.-7.3.2027						
8	10	8.3.	9.3.	10.3.	11.3.	12.3.	13.3.	14.3.
9	11	15.3.	16.3.	17.3.	18.3.	19.3.	20.3.	21.3.
10	12	22.3.	23.3.	24.3.	kiirastorstai	pitkäperjantai	27.3.	1. pääsiäispvä
11	13	2. pääsiäispvä	30.3.	31.3.	1.4.	2.4.	3.4.	4.4.
12	14	5.4.	6.4.	7.4.	8.4.	9.4.	10.4.	11.huhti
13	15	12.4.			15.4.	16.4.	17.4.	18.4.
			Mahd. korvaustunteja					
Opetuksen lukuvuosi 2026-2027								
Syyslukukausi		10 viikkoa		7.9.2026-22.11.2026				
Kevätlukukausi		12 viikkoa		11.1.-18.4.2027				
Opetusta ei järjestetä seuraavilla lomaviikoilla, juhlapäivinä tai niiden aattoina, jollei siitä erikseen toisin sovita:								
Syysloma		19.-25.10.2026 (vko 43)						
Talviloma		1.3-7.3.2027 (vko 9)						
Pyhäinpäivä		31.10.2026						
Pääsiäinen		26.3.-29.3.2027						

Liite 2.

MÄNTYHARJUN KANSALAIPOISTON OPISKELIJAMAKSUT 2026-2027**Ryhmäopetus (vapaa sivistystyö)**

Oppituntien määrä	Hinnoittelu
1–17	maksut kurssikohtaisesti rehtorin päätöksellä
18–27	54 €
28–37	74 €
38–47	93 €
48–57	113 €
58–67	134 €
68–77	147 € (ei käy opistopassiin)
78–	160 € (ei käy opistopassiin)

Yksilöopetus musiikissa (vapaa sivistystyö)

Toteutukset	Hinnoittelu
30 min/vko/oppilas (esim. yksinlaulu, piano, kitara, puhaltimeet, rummut)	188 €/ lukuvuosi
45 min/vko/oppilas (esim. pop/jazz)	294 €/ lukuvuosi

Taiteen perusopetus (pidempi lukukausi)

TPO-opetus	Hinnoittelu
Kädentaidot (ryhmä)	134 €/ lukuvuosi
Musiikin yksilöopetus TPO (35 min/vk/oppilas)	213 €/ lukuvuosi
Teatteriopetus (ryhmä)	106 €/lukuvuosi
Muu TPO –opetus	normaalin kurssimaksutaulukon mukaan tai erikoiskurssimaksu

Maksuttomuus erityistapauksissa

- Taiteen perusopetuksen verkkokurssit ovat kurssimaksuttomia niille opiskelijoille, jotka on kirjattu taiteen perusopetusopiskelijoiksi Mäntyharjun kansalaisopistoon ja joiden opiskeluohjelmaan kurssi on suunniteltu sisältyväksi.
- Kansalaisopiston normaalihintainen kurssi on kurssimaksuton opiskelijalle, jonka työllistymistä kurssi tukee ja joka tulee kurssille kunnan työllistymisen ohjaajan suositamana.
- Normaalihintainen kurssi voi olla kurssimaksuton tai kurssin hinta alennettu osalle ryhmää / koko ryhmälle, jos kunta on yhteistyökumppanina yhteiskunnallistavoitteellisessa ohjelmassa, johon opiskelijat on liitetty tai toiminnalle on muu peruste. Päätösvalta ohjelmista ja niihin liittyvistä kursseista on rehtorilla.

Yleisluennot ovat maksuttomia.

Erikoiskurssit ja mahdolliset projekteihin liittyvät kurssit

- Mainittu erikseen opinto-ohjelmassa. Tavanomaisesta poikkeavan kurssimaksun perusteena ovat kurssin järjestämisestä aiheutuvat kulut tai ryhmää koskeva erillinen rahoitus. Näiden kurssien maksuista päättää rehtori.

MUUT MAKSUT

Tentit

- Tentin järjestäminen maksaa 69 €/ oppitunti (á 45 min.). Jos tenttiin osallistuu samaan aikaan useita tenttijöitä, kunkin tenttimaksusta päättää rehtori. Tenttijän on sovittava hyvissä ajoin tenttimisestä sekä oppilaitoksen että kansalaisopiston rehtorin kanssa.

Todistusmaksut

- Kuluvan vuoden kurssit 9 €
- Aiempien vuosien kurssit 21 €
- Taiteen perusopetuksen todistukset sisältyvät kurssimaksuun, samoin koko ryhmälle välittömästi kurssin loppumisen yhteydessä jaettavat todistukset.

Oppikirjat, materiaalit, kopiot ja huolto

- Opiskelija maksaa itse oppikirja- ja materiaalimaksut.

ALENNUKSET

Sisarusalennus

- Alennus myönnetään saman perheen alle 16-vuotiaille opiskelijoille toisesta lapsesta alkaen. Sisarusalennus on 40 % kurssimaksusta. Täysi maksu otetaan yhdeltä lapselta kaikista kursseista.

Opistopassi 165 €

- Henkilökohtainen opistopassi oikeuttaa osallistumaan opiston kaikkiin muihin normaalihintaisiin kursseihin sekä syys- että kevätlukukaudella, mutta ei 147 euron ja sitä kalliimpiin kursseihin.
- Opistopassiin eivät sisälly erikoiskurssien kurssimaksut. Myöskään materiaali-, poltto-, välineiden huolto- tai kopiomaksut eivät sisälly passiin. Opistopassi on lunastettava lukuvuosittain syyskuun loppuun mennessä. Passia ei voi lunastaa jälkikäteen.